

VRIENDSCHAPSPROJECT VLAANDEREN-CUBA 2007

EXTRA EDITIE: DE SOCIALE WERELD-KETEN

SANTIAGO DE CUBA, waar ooit alles begon.

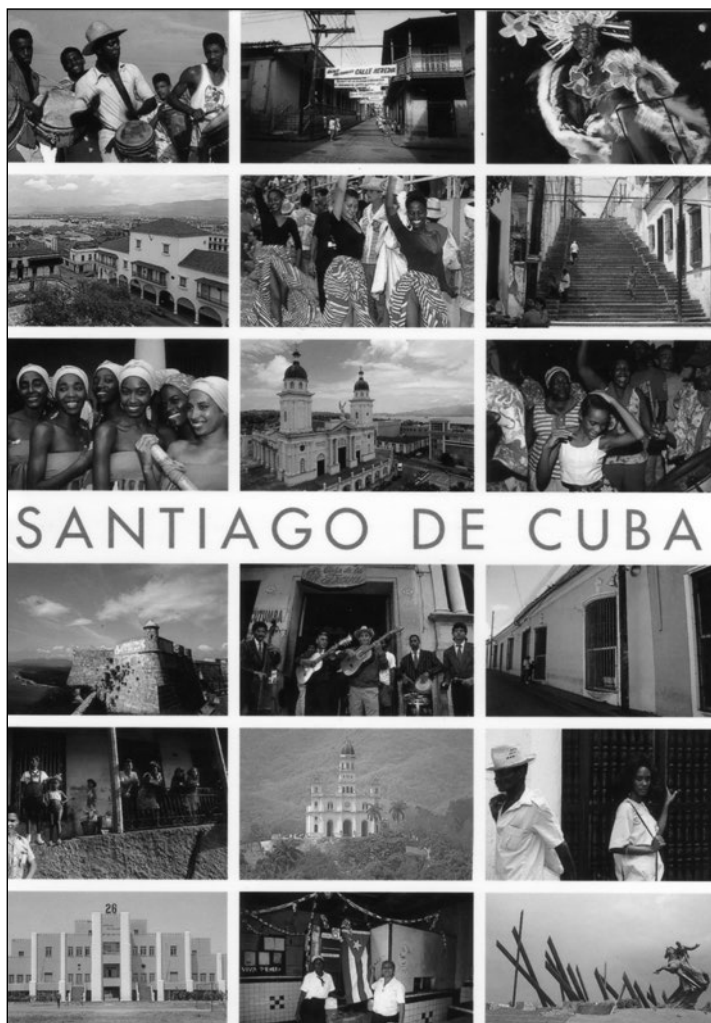
± 500.000 inwoners

Met als grandioos decor de bergen, baaien en de zee ademt Santiago de Cuba op-en-top de Caribische flair. Veel Franse namen in het telefoonboek maken duidelijk dat er veel migranten uit het nabijgelegen Haïti zijn bijgekomen. En ook het klimaat is nergens anders zo tropisch als hier. En nergens wordt het zo warm als in het verre Oosten van Cuba.

Hoewel het de op een na grootste stad van Cuba betreft, doet Santiago veeleer provinciaal aan. Vanaf de haven bereik je te voet al snel de stadsheuvel in hartje stad, het **Parque Céspedes**, en het Casa Velázquez, het oudste huis op Cuba. Het centrum is omgeven door lange stegen, met oude koloniale gebouwen. Slechts hier en daar staat een klassicistisch paleis. De belangrijkste gebouwen zijn inmiddels gerestaureerd, zoals het pand waarin het **Bacardi-museum** is ondergebracht. In de zijstraatjes knaagt echter het verval. Het mag inmiddels duidelijk zijn dat de stad door Havana verwaarloosd wordt.

Santiago de Cuba is ook in veel opzichten de sleutel tot Cuba. Niet lang na de stichting in 1514 riep Diego Velázquez de strategisch zo gunstig gelegen stad uit tot metropool van Cuba. In 1531 legden hier de eerste slavenschepen aan. Nadat Havana de hoofdstad van het eiland was geworden, kwijnde Santiago de Cuba in politiek opzicht stilaan weg. Maar omstreeks 1800 bloeide de stad opnieuw op dankzij de migranten uit Hispaniola (ook Diego Velázquez en de andere eerste conquistadores waren uit die contreien gekomen), ditmaal uit het Franse gedeelte Sainte-Dominique. Ongeveer 30.000 Franse planters uit de kolonie die tot in die periode voor de grootste rietsuikeromzet in de Cariben had gezorgd, vonden indertijd in Santiago de Cuba een nieuwe thuis, waar ze verder gingen met de uitbreiding van hun zeer winstgevende **suikerbietbusiness**. Ze zorgden ervoor dat Cuba de grootste rietsuikerexporteur in de Cariben werd, terwijl die rol eerst door Sainte-Dominique werd vervuld.

Ook de verbouw van koffie en cacao - alsook de slavenhandel - kende dankzij de gemigreerde Franse planters een ongekende bloei. Sterker nog, ook wat betreft de cultuur was de toestroom van Fransen en slaven voor Santiago de Cuba een zegen. Tot op de dag van vandaag is de stad wat betreft literatuur, muziek en politiek Havana's sterkste rivaal. Om die

reden wordt Santiago ook graag de 'officieuze hoofdstad' genoemd.

In muzikaal opzicht geldt Santiago als de wieg van vrijwel alle Cubaanse genres, zoals de uit Spanje geïmporteerde, melancholische trova, bolero en natuurlijk de inmiddels wereldberoemde son.

De successen op muzikaal gebied mogen voor veel Cubanen een troost zijn en hen doen vergeten dat de stad in de geschiedenis van Cuba zo vaak de rol van kruiwagen heeft moeten spelen. Niet alleen als het gaat om de ontwikkeling van het koloniale Cuba überhaupt, en de opbloei van Cuba als suikerrieteiland, maar ook wat betreft het huidige Cuba wijzen enkele verbanden in deze richting. In Santiago de Cuba ging Fidel Castro namelijk naar school, hier voerde hij zijn eerste strijd tegen het Batista-regime, en hier kon hij ook na zijn verpletterende nederlagen nog op trouwe vrienden rekenen. En uiteindelijk riep Castro in deze stad, voordat hij naar Havana ging, de overwinning van de revolutie uit.

PROYECTO DE AMISTAD SOCIAL FLANDES-CUBA

CADENA MUNDIAL SOCIAL

Het weerzien van onze Cubaanse families, en niet in het minst met ons petekind Christian-Paul Paz Morales en mama Maria Victoria, was weer een feest voor hart en ziel...

Niet alleen voor de geschenken die we meebrachten uit Vlaanderen, maar ook de vele aankopen die we er ter plaatse deden, maakt van onze vrienden gepreviligeerden. Spijtig dat we er niet iedereen kunnen weldoen, maar onze financiële en materiële mogelijkheden zijn begrensd.

WIJ WILLEN LANGS DEZE WEG DE LEDEN EN BUITENSTAANDERS BEDANKEN VOOR DE SCHENKINGEN!

Het terugzien van de familie van onze vriend dokter Luisito Gavilán Yodú was weer tof. Zij ontvingen met welbehagen hun eigen cadeautjes.

Zij presenteerden zeer fier hun eerste kleinkindje Ana Patricia binnen de familie, maar bewonderden met gejuich, de door ons meegebrachte meisjeskleedjes, die qua kwaliteit en modieus uiterlijk, in Cuba onvindbaar zijn.

Ook regelmatig met ons allen samen lekkers gaan eten, is een streling voor het oog en de smaakpapillen. GEDEELDE VREUGD IS DUBBELE VREUGD !

Op deze foto's: Alfredo met vrouw en de 3 kinderen alsook Maria Victoria met ons Cubaans petekind die we sinds jaren kennen en (mits betalen) meerdere keren konden uitnodigen aan "ons" zwemdok.

Hoe u het ook draait of keert, wie Cuba bezoekt moet langs zijn reisweg ook een fikse portie geschiedenis meenemen. Want de Cubanen mogen dan arm zijn, een rijk verleden hebben ze wél. Natuurlijk is het eiland eeuwenlang geplunderd. Door roverstuig en kapers als Piet Hein en Francis Drake, door Spaanse slavenhandelaars, door corrupte presidenten als Gomez, Machado en Batista. En dan komt de jonge advocaat Fidel Castro en zijn kompaan, de revolutionaire arts Ernesto 'Che' Guevara. Met amper 180 guerrilleros verdrijven ze Batista in 1959 en verijdelen twee jaar later een Amerikaanse coup aan de Varkensbaai. Vanaf 1962 beginnen de Amerikanen een politieke en economische blokkade. 'We krijgen Castro binnen zes maanden op de knieën', dachten ze zelfgenoegzaam in Washington...

Op deze foto's: dokter Raúl Mok (de guitigste van de bende) en zijn charmante familieleden die we weer met genoeg
meerdere keren uitnodigden in ons hotel Villa San Juan en elders.

... Cubanen zijn een fier volk. Met een onvoorstelbare onverzettelijkheid hebben zowel Castro als de Cubanen de inmiddels 45 jaar oude blokkade overleefd. De Verenigde Staten stellen nog eens alles in het werk om Cuba te isoleren. Hiermee treft men eerder het volk dan het systeem. Elke firma die zaken doet met Fidel, wordt onmiddellijk door VS-functionarissen onder druk gezet. Elk schip dat Cuba aandoet, is niet langer welkom in een VS-haven. Cuba sterft economisch gesproken een trage dood, al zijn er recente aanwijzingen dat de VS de economische sancties willen versoepelen. Maar dan met de snelheid van Havana's traagste koets. Alleen het toerisme floreert. De vraag is alleen hoelang een volk een dergelijk verstikkend isolement kan blijven overleven...

Dit is Ariël (bewakingsagent van officiële gebouwen) en zijn vrouw (apotheker) en zus (laborante) die ons, spijs hun universitaire titels, hun belabberde situatie toevertrouwen in ons hotel...

... De Verenigde Staten stellen nog steeds alles in het werk om Cuba te isoleren. Hiermee treft men eerder het volk dan het systeem. Elke firma die zaken doet met Fidel, wordt onmiddellijk door VS-functionarissen onder druk gezet. Elk schip dat Cuba aandoet, is niet langer welkom in een VS-haven.

Cuba sterft economisch gesproken een trage dood, al zijn er recente aanwijzingen dat de VS de economische sancties willen versoepelen. Maar dan met de snelheid van Havana's traagste koets. Alleen het toerisme floreert. De vraag is alleen hoelang een volk een dergelijk verstikkend isolement kan blijven overleven...

DE SOCIALE WERELD-KETEN * CADENA MUNDIAL SOCIAL * FLANDES-CUBA

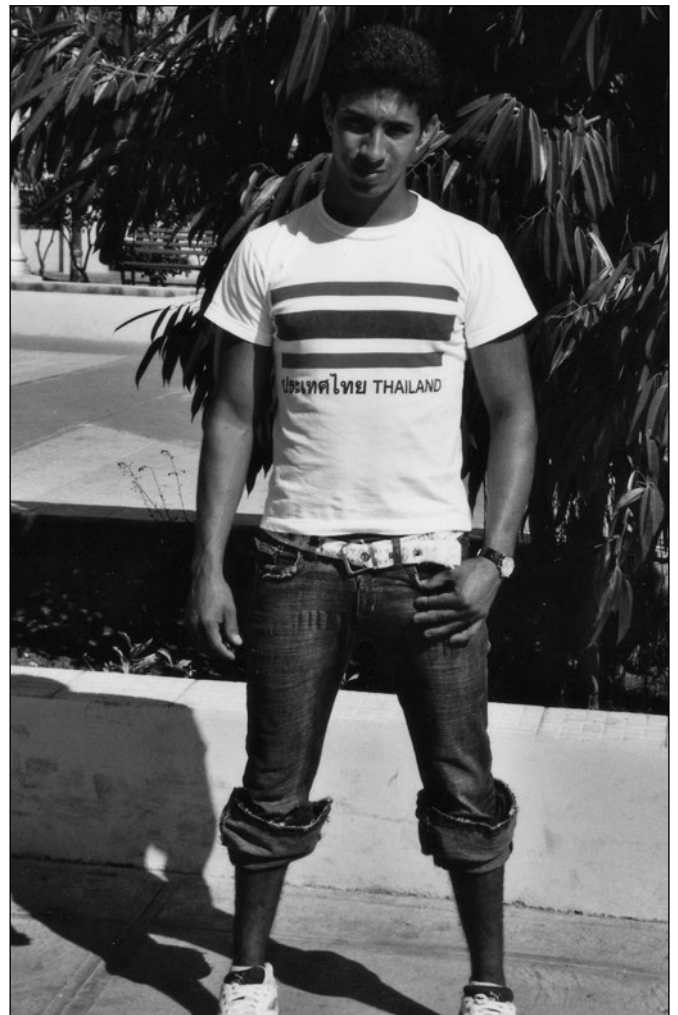
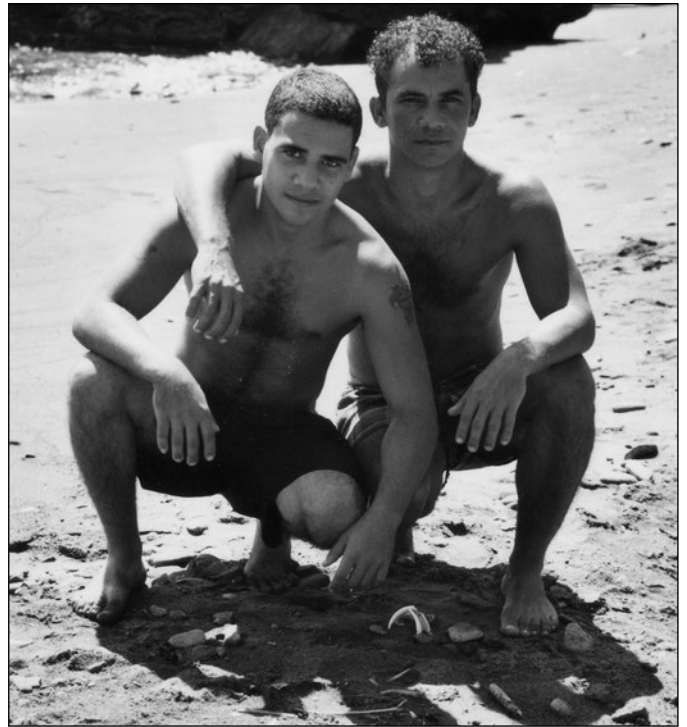
Met deze EXTRA BIJLAGE CUBA wilden we onze lezers een stukje laten meegenieten met het samenzijn in SANTIAGO met een klein gedeelte van onze vele bevriende families aldaar, die we konden voorzien van waardevolle praktische en financiële steun... en dit dankzij ons eigen en andermans sociaal engagement.

JOUW STEUN HELPT ONS HELPEN

Onze Cubaanse vrienden danken alle bekende en onbekende sponsoren!

Op de foto hiernaast: aan het strand met Alejandro en Rafaél (die we reeds jaren kennen).

Onderaan: Yasdriël (op andermans bromfiets voor de fun) en Maikel (met hun nieuwe kleren).

VRIENDSCHAPSPROJECT VLAANDEREN-CUBA 2007

DE WEEMOEDIGE GLIMLACH VAN CUBA

CUBA'S grootste steden zoals Havanna, Santiago en Camagüey tonen weidse avenidas met soms statige zandkleurige herenhuizen die stijl, karakter en traditie verraden. En een onmiskenbare verwaarlozing, bij gebrek aan middelen en geld. Hier vindt u helemaal geen piekverkeer, files of ronkende kruispunten, geen verkeerslichten, zebrapaden of flitsende neonreclame. Integendeel, in Cuba's grootste straten heerst vaak de rust van een zonnige provincie-stad. Tussen de vele wandelaars en fietsers - de Chinese fietsen ogen veel beter dan de Russische - rijdt als in een oude droom een opvallend aantal oldtimers zoals Chevrolets, Buicks en Plymouths uit de jaren vijftig. Net zo onwerkelijk zijn de vele motoren met zijspan, die vreemde namen dragen als Jupiter, Ural en Minsk. Om de hoek verdwijnt een koets met paard.

SANTIAGO DE CUBA is onze lievelingsstad, we voelen er onze "tweede thuis". De Santiagueros zijn een vrolijk volk, spijs de dagelijkse beslommeringen om te kunnen overleven...

BLOED EN EER

Por el Honor de la Victoria. Voor de eer van de overwinning, is de boodschap van Santiago de Cuba.

En natuurlijk heeft Santiago ook een museum over de revolutie in de Moncada-kazerne. Een museum vol heroïsche toestanden rond Fidel en zijn barbudos, verhalen van moord, bloed en tranen, jagen en gejaagd worden, gelardeerd met in bloed gedrenkte foto's, molotov-flessen, originele Che-geweren en uitspraken van Castro. Cubanen houden van helden. Zoals de Cubaanse solaat die, in volle strijd tegen de Spanjaarden, zijn generaal Agramonte vraagt: "Generaal, onze munitie is op. Waarmee zullen we nu vechten?" Waarom de generaal prompt zijn machete hoog in de lucht steekt, een charge uitvoert en schreeuwt: "Met eer". Tussen de alom aanwezige palmbomen, die als

een groen vuurwerk tegen de diepblauwe lucht openknallen, duiken in Santiago daken met zonnepanelen op, een zeldzame tractor, enkele moeizaam ronkende vrachtwagens, een roestgele bus, Lada's in alle vormen en toestanden, een volk dat 'par la force des choses' heeft leren wandelen, knokken, zijn plan trekken.

Vreemd: wandelaars struinen rustig naar hun werk, naar de winkels, naar een onbestemde plaats waar blijkbaar geen klok regeert. Het is geen haastige pas, geen nerveus geloop, maar de ontspannen, keuvelende gang van mensen met het enige dat niet moet worden ingevoerd: tijd. Tijd om in de zoveelste cola of rij te staan voor wat brood, melk of dat ene paar schoenen dat ze per jaar mogen kopen. Soms is die cola honderd meter lang, om eten te halen in het meeneemrestaurant. Cubanen wachten er soms vier uur voor wat rijst en groenten, soms een stukje vlees. Altijd goedkoper dan alles in aparte winkels te gaan halen. Elke Cubaan beschikt over een bonboekje, dat hem recht geeft op bepaalde porties etenswaren in welbepaalde winkels. "In Cuba leef je twee keer" zegt een oude Cubaan. "Eén leven breng je door in de rij, en daarnaast moet je dan nog een leven lang zwoegen voor een paar pesos". En iedere Cubaan zal u vertellen dat een peso hier niet eens zijn papier waard is. Het leven voor de "gewone" Cubaan, of je er nu straatveger of arts bent, is amper draaglijk. Een het verbetert er niet op. Zelfs integendeel!

WE ZULLEN OVERWINNEN

Venceremos. We zullen overwinnen. Het standbeeld van Antoneo Maceo steigert fier het blauwe zwerk in. Ook in Santiago leven de Cubanen op straat. Een auto glijdt er met bescheiden schaamte doorheen. Ik maak een oefensessie mee van de folkloristische groep Cutumba. Vrouwen in blauw- en roodgestreepte rokken dwarrelen er als vlinders door een kleine zaal. En dan plots, als de

muzikanten op hun trommels slaan, raakt de hele groep in een andere versnelling. De bewegingen worden feller, de ogen fonkelen, de mond lacht. Sierlijk, fier, professioneel. Jammer dat dit beeld van Cuba zo weinig kansen krijgt.

CREATIVITEIT TROEF

A nosotros este la Victoria. Aan ons komt de overwinning toe. Het is vroeg in de ochtend en de lucht kleurt gedempt oranje boven de rode pandaken van Santiago. Langs de weg zet zich een duistere karavaan in beweging. Mannen wandelen door heuphoog gras, paarden en ossen met karren, koetsen, banden en ander tuig sjokken duidelijk vermoeid langs de oneindig lange baan, boven de laadbak van een vrachtwagen steken nog net de donkere koppen van zijn vele passagiers uit. Karrenvrachten arbeiders, scholieren, bedienden worden elke dag op en afgeladen aan sobere kruispunten, zonder lichten, wegwijzers of wachthokjes. Gebrek aan benzine en onderdelen maakt, dat er in Cuba nauwelijks bussen rijden. Vermits nogal wat voertuigen van de straat zijn, kunnen inspecteurs elk transportmiddel vorderen, tractors inbegrepen, om mensen van en naar hun werk te brengen.

Probeer in Cuba eens een rumfabriek te fotograferen. In één fabriek is fotografie strikt verboden (wegens sabotagegevaar), in een andere ligt de productie stil omdat er geen schroefdruppels meer zijn, in een derde is de stroom uitgevallen en in een vierde is de grote baas afwezig, en zonder de grote baas... Creativiteit troef in dit land. Staat daar naast een benzinepomp een fiets, ogenschijnlijk nutteloos, tot de bestuurder van een Lada uit zijn auto springt, de benzineslang in zijn tank stopt, op de fiets wipt en naarstig begint te fietsen. Blijkt dat het fietswiel gekoppeld zit aan de pomp, want er is hier vaker geen stroom dan wel.

CUBA, TOCH HOUDEN WE VAN JOU !

IN SANTIAGO KNALLEN DE PALMBOMEN ALS EEN GROEN VUURWERK OPEN TEGEN DE DIEPBLAUWE LUCHT